

Indeks potrošačkih cijena (CPI) Septembar 2015. godine

Mjesečna inflacija u septembru 0,3%

Mjesečna inflacija u septembru 2015. godine, mjerena indeksom potrošačkih cijena iznosila je 0,3%, dok su potrošačke cijene u odnosu na isti mjesec prethodne godine bile u prosjeku više za 1,7%. Najveći uticaj na mjesečnu stopu inflacije imali su rast cijena: odjeće; obuće; povrća; ulja i masti; mlijeka, sira i jaja; čvrstih goriva. Potrošačke cijene u periodu januar-septembar 2015. godine u odnosu na isti period prethodne godine bile su u prosjeku više za 1,6%.

Posmatrano po glavnim grupama, mjesečni rast cijena zabilježen je u grupama: Odjeća i obuća (4,9); Hrana i bezalkoholna pića (0,4%); Ostali proizvodi i usluge (0,3%); Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva (0,2%); Pokućstvo i rutinsko održavanje stana (0,1%), dok je pad cijena zabilježen u grupama: Hoteli i restorani (-2,2%); Prevoz (-1,3%). Cijene u grupama: Alkoholna pića i duvan; Zdravlje; Komunikacije; Rekreacija i kultura; Obrazovanje su ostale na nivou cijena iz prethodnog mjeseca.

Pozitivne godišnje stope inflacije u septembru zabilježene su u grupama: Hoteli i restorani (6,2%); Hrana i bezalkoholna pića (3,4%); Odjeća i obuća (3,3%); Alkoholna pića i duvan (3,2%); Zdravlje (2,3%); Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva (1,8%); Pokućstvo i rutinsko održavanje stana (0,6%); Rekreacija i kultura (0,3%); Ostali proizvodi i usluge (0,1%), dok su negativne godišnje stope inflacije zabilježene u grupama: Prevoz (-4,4%); Komunikacije (-0,1%).

**Grafik 1. Indeks potrošačkih cijena (CPI),
godišnje stope inflacije**

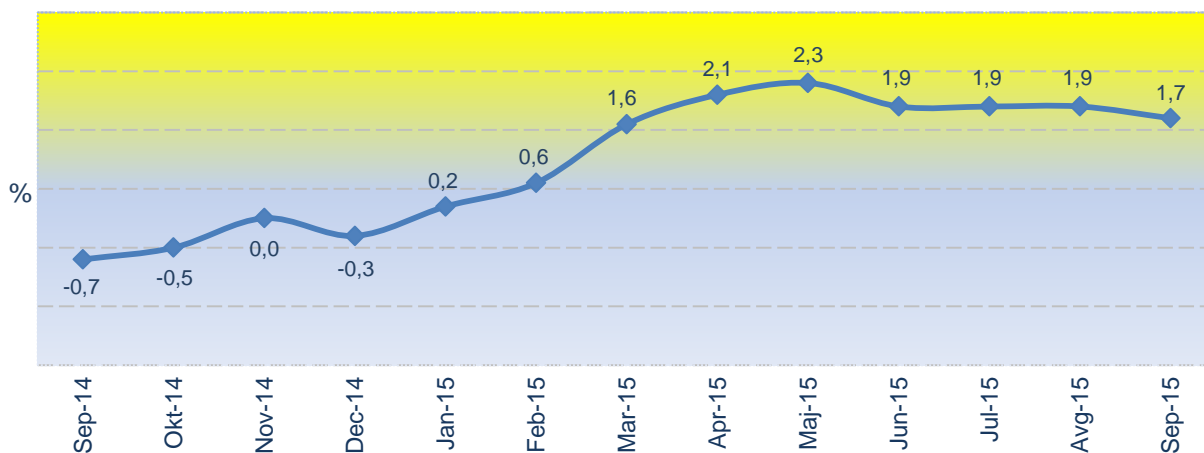
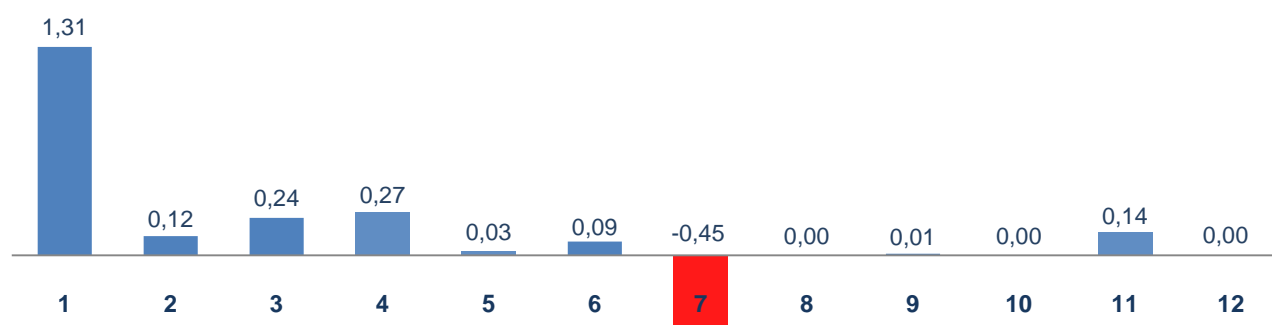

Tabela 1. Stope inflacije mjerene indeksom potrošačkih cijena, u %

	Naziv	Ponderi ‰	Sep 2015 Ø 2014	Sep 2015 Avg 2015	Sep 2015 Sep 2014	Jan-Sep 2015 Jan-Sep 2014
00	CPI - ukupno	1000,0	2,2	0,3	1,7	1,6
01	Hrana i bezalkoholna pića	386,4	4,0	0,4	3,4	3,1
02	Alkoholna pića i duvan	37,9	3,4	0,0	3,2	2,5
03	Odjeća i obuća	70,7	3,8	4,9	3,3	3,2
04	Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva	153,1	2,3	0,2	1,8	2,0
05	Pokućstvo i rutinsko održavanje stana	46,9	0,5	0,1	0,6	-0,2
06	Zdravlje	38,2	2,4	0,0	2,3	2,7
07	Prevoz	101,0	-3,9	-1,3	-4,4	-4,2
08	Komunikacije	57,1	-0,1	0,0	-0,1	0,0
09	Rekreacija i kultura	27,2	1,7	0,0	0,3	2,1
10	Obrazovanje	15,7	0,0	0,0	0,0	0,0
11	Hoteli i restorani	23,0	6,5	-2,2	6,2	2,0
12	Ostali proizvodi i usluge	42,8	0,2	0,3	0,1	0,0

Grafik 2. Uticaj pojedinačnih oblasti na godišnju stopu inflacije (u %), septembar 2015.

COICOP oblasti

Tabela 2. Grupe koje su najznačajnije uticale na mjesečnu stopu inflacije, sept. 2015.

COICOP/ HICP	Naziv grupe	Ponderi ‰	Mjesečna inflacija %	Uticaj u procentnim poenima
0312	Odjeća	39,3	6,5	0,23
0321/2	Obuća, uključujući popravku i iznajmljivanje obuće	30,8	2,8	0,08
0117	Povrće	38,4	1,9	0,07
0115	Ulja i masti	16,3	3,3	0,05
0114	Mlijeko, sir i jaja	84,3	0,6	0,04
0454	Čvrsta goriva	40,0	0,5	0,02
1211	Frizerske, kozmetičke i druge lične usluge	12,9	1,4	0,02
0112	Meso	104,6	0,1	0,01
0432	Usluge za održavanje i popravku stanova	7,7	1,0	0,01
1212/3	Električni aparati za ličnu njegu i ostali proizvodi i aparati za ličnu njegu	24,1	-0,3	-0,01
0116	Voće	22,5	-1,2	-0,02
1120	Usluge smještaja	5,7	-7,0	-0,04
0722	Gorivo i mazivo	51,0	-2,6	-0,12

Tabela 3. Grupe koje su najznačajnije uticale na godišnju stopu inflacije, sept. 2015.

COICOP/ HICP	Naziv grupe	Ponderi ‰	Godišnja inflacija %	Uticaj u procentnim poenima
0116	Voće	22,5	19,0	0,45
0115	Ulja i masti	16,3	12,9	0,22
0312	Odjeća	39,3	4,4	0,18
0112	Meso	104,6	1,5	0,16
0117	Povrće	38,4	3,2	0,13
0114	Mlijeko, sir i jaja	84,3	1,3	0,12
1120	Usluge smještaja	5,7	17,8	0,11
0220	Duvan	25,2	3,6	0,09
0118	Šećer, džem, med, čokolada i konditorski proizvodi	18,2	4,1	0,08
0454	Čvrsta goriva	40,0	1,7	0,07
0951	Knjige	5,5	-1,0	-0,01
0932	Oprema za sport, kampovanje i rekreaciju na otvorenom	0,7	-8,5	-0,01
0520	Tekstilni proizvodi za domaćinstvo	3,6	-5,1	-0,02
1212/3	Električni aparati za ličnu njegu i ostali proizvodi i aparati za ličnu njegu	24,1	-1,1	-0,03
0722	Gorivo i mazivo	51,0	-10,3	-0,55

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Indeksi potrošačkih cijena (CPI) su najvažniji kratkoročni indikatori i osnova za donošenje odluka u oblasti ekonomije i finansija. Od januara 2009. godine koriste se kao *zvanična mjera inflacije* u Crnoj Gori.

Indeks potrošačkih cijena koristi se za usklađivanje plata i zarada u skladu sa kolektivnim ugovorima, kao i penzija i socijalnih davanja. Takođe se koristi za deflacioniranje pojedinih makroekonomskih agregata u statistici nacionalnih računa i u druge svrhe.

Indeks potrošačkih cijena se definiše kao mjera prosječne promjene cijena fiksne korpe roba i usluga koje domaćinstvo kupuje u cilju zadovoljenja svojih potreba.

Ponderi koji se primjenjuju za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena izražavaju relativnu važnost odabranih proizvoda i usluga u ukupnoj potrošnji domaćinstava na domaćoj teritoriji.

Lista proizvoda se redovno revidira kako bi se očuvala njena reprezentativnost u pogledu strukture potrošnje i navika potrošača.

Podaci se publikuju shodno Kalendaru objavljivanja podataka, kao i na našem web sajtu www.monstat.org

Uticaj pojedinih grupa na stopu inflacije pokazuje koliko je data podgrupa uticala na ukupnu stopu inflacije. Uticaj zavisi od pondera i stope inflacije date grupe. Ponderi predstavljaju relativno učešće potrošnje domaćinstava određene grupe ili podgrupe proizvoda u ukupnoj potrošnji. Zbog toga ponderi imaju važnu ulogu u računanju stope inflacije. Oni predstavljaju "važnost" određene grupe proizvoda u ukupnoj potrošnji domaćinstava u određenom referentnom periodu. Na primjer, ako tokom određenog mjeseca cijene hljeba porastu za 10%, ovo će uticati na rast inflacije za oko 0,5% ($10 \cdot 5\% = 0,5\%$ - pošto je učešće hljeba u ukupnim troškovima 5%). Međutim, ako cijene lijekova zabilježe rast od 12%, ovo bi povećalo inflaciju za 0,06% ($12 \cdot 0,5\% = 0,06\%$ - pošto je učešće lijekova u ukupnim troškovima 0,5%). Ovaj jednostavan primjer pokazuje koliko veliki uticaj imaju ponderi na konačnu cifru koja prikazuje inflaciju.

Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br.2, telefon (+382) 20 230-811, telefaks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremio:

Miroslav PEJOVIĆ

Tel. +382-20-230 805

e-mail: contact@monstat.org